

**Stichting Vogelringstation
'Nebularia'**

Jaarverslag 2010

VRS Nebularia is in 2010 financieel gesteund door:

Natuur- en Vogelwerkgroep 'de Krimpenerwaard'

Rabo bank Oosterschelde

Stichting Het Zuid-Hollands Landschap

Op de omslag: Twee klapeksters in één jaar.

A. van Ree & M. Schildwacht, 2011

Jaarverslag 2010

Publicatie Stichting Vogelringstation Nebularia, Krimpen aan de Lek.

Tekst : C.G.A Oskam, T. van Ree & M. Schildwacht.
Omslag : M. Schildwacht
Foto's : H. Blom, G. van der Gaag, R. Meijer, C.G.A. Oskam & M. Schildwacht

Inhoud

INHOUD	3
VOORWOORD	4
DOELSTELLING	6
KRIMPENERWAARD E.O.	6
CES	6
<i>Resultaten CES</i>	6
<i>Waarnemingen in Stolwijkse Boezem</i>	7
HET BOERENZWALUW RAS PROJECT	8
TOTAAL	8
STEENUILENONDERZOEK	9
TERUGMELDINGEN VAN GERINGDE STEENUILEN 1990 - 2010	9
RESULTATEN KRIMPENERWAARD:	11
<i>Geringd</i>	11
<i>Terugmeldingen Krimpenerwaard</i>	11
WESTENSCHOUWEN	12
WESTENSCHOUWEN	13
ONDERHOUD.....	13
VANGPERIODE	13
BEZETTING	13
OPBOUW VAN DE BAAN	14
<i>Nachtvangsten</i>	14
RESULTATEN WESTENSCHOUWEN:	14
<i>Invasievogels:</i>	14
<i>Bijzondere vangsten:</i>	15
<i>Vangsten rond de vijver:</i>	15
<i>Vangsten</i>	15
<i>Geringde vogels vinkenbaan Westenschouwen</i>	16
<i>Terugmeldingen Westenschouwen</i>	16
<i>Overige waarnemingen Westenschouwen 2010</i>	17
VLIELAND	18
VLIELAND	19
BEZETTING	19
WEER.....	19
DE TREK.	19
RESULTATEN VLIELAND:	20
<i>Vangsten Vlieland</i>	20
<i>Terugmeldingen Vlieland</i>	20
BIJLAGE 1: TOTAAL OVERZICHT GERINGDE VOGELS VRS NEBULARIA 2010	21
BIJLAGE 2: SCHOLING EN UITWISSELING	22
BIJLAGE 3: SPECIALE DANK AAN:	22
BIJLAGE 4: PUBLICATIES EN VOORLICHTING	23
BIJLAGE 5: TOP 20 ALLER TIJDEN	23
BIJLAGE 6: FOTO'S	24

Voorwoord

Het jaar 2010 zal wat betreft de vangsten de boeken in gaan als een gemiddeld jaar. Er werden in totaal 5.696 vogels geringd. Opmerkelijk waren de vangsten van staartmezen. In oktober werden tussen de vele doortrekkende groepjes staartmezen opvallend veel witkopstaartmezen waargenomen en gevangen. Vanuit de ringerswereld is inmiddels het initiatief genomen om een artikel te schrijven over alle ringvangsten. Ook alle doortrekkende witkopstaartmezen die werden waargenomen op de velen trektelposten in den lande en verder alle losse waarnemingen zullen daar in meegenomen worden. Een influx zoals afgelopen najaar leent zich prima voor een gezamenlijk onderzoekje. We mochten afgelopen jaar niet klagen over dwaalgastvangsten. Er waren meer draaihalzen dan normaal en eindelijk werd er weer eens een Pallas' boszanger gevangen. De rest van de krenten is verder in dit jaarverslag te lezen en te zien.

Het was een bewogen jaar. Op 29 april, een paar dagen voor zijn 80ste verjaardag, werd de nestor van de stichting, Leen van Ree verrast met een koninklijke onderscheiding voor 60 jaar vogelonderzoek. Het werd een prachtige dag met veel zon, mooie woorden, sterke verhalen, blije gezichten, bloemen en gebak !

Figuur 1 Mats met de bloemen en Leen met z'n onderscheiding

Figuur 2 Het opspelden door de Burgemeester van Nederlek

Op 21 september werden we op de vinkenbaan Westenschouwen geconfronteerd met een bezoek van Bureau Handhaving van de provincie Zeeland. Op basis van onduidelijkheden in een sterk verouderde huurovereenkomst met het Zeeuwse Waterschap en wel specifiek over het gebruik van het terrein kregen we de opdracht onze vangsten te beperken tot alleen het open duin. Per direct moesten we tot nadere order ongeveer 125 meter net dichtschuiven. Een ringstation dat onderzoek doet bij trekvogels kun je midden in het seizoen niet erger frustreren. Pas na ruim een week kregen we een verlossend telefoontje van de Provincie dat er geen verdere aanleiding was voor een vangbeperking en konden de netten weer open geschoven worden. Er volgde een gesprek op 21 oktober op het Provinciehuis te Middelburg. Afspraken werden gemaakt om de huurovereenkomst met het Waterschap de Zeeuwse Eilanden te actualiseren en daarnaast gingen we gelijk een procedure in bij de provincie Zeeland voor een vergunningaanvraag in een NB gebied. De Kop van Schouwen is namelijk één van de 161 Natura 2000 gebieden in Nederland en ieder die gebruik maakt van zo'n gebied moet aantonen het gebied niet significant negatief te beïnvloeden. Kortom: alles wat zich goed verdraagt met de aanwezige natuurwaarden kan gewoon gebruik blijven maken van het gebied zoals het was. Als bestand

gebruiker van het gebied is VRS Nebularia van mening dat zij geen negatieve invloed heeft op het gebied. Sterker nog, we genereren veel informatie uit het specifieke gebied wat betreft flora en fauna en leveren een serieuze bijdrage aan wetenschappelijk onderzoek naar vogels.

Ondanks dat er een aantal zaken in gang is gezet, waaronder het indienen van een concept aanvraag voor een NB vergunning en het opnieuw inmeten van het terrein door het Waterschap is er in januari 2011 nog geen duidelijkheid. We hebben er echter vertrouwen in dat het een en ander in goed onderling overleg afgerond gaat worden. De contacten verlopen met beide partijen in een prettige sfeer en het belang van ons vogelonderzoek staat niet ter discussie.

In ons jubileumjaar 2009 hebben we het initiatief genomen om de 50 jaar oude geschiedenis van Vrs Nebularia in een boekje op te tekenen. We zijn nu meer dan een jaar verder en het jubileumboekje met interviews, teksten, foto's, onderzoekjes, grafieken krijgt nu steeds meer de vorm die we zochten. Daar waren meer dan tien vergaderingen voor nodig, onnoemelijk veel e-mail verkeer, heel wat zoek- en graafwerk naar het juiste fotomateriaal. We streven ernaar het boekje in het voorjaar van 2011 uit te brengen.

Ook in het afgelopen jaar waren er voorjaarsvangsten. De baan was open van 24 april tot 15 mei. Ook nu waren de weergoden ons niet gunstig gestemd en de vangsten vielen daarom wederom tegen.

In het afgelopen jaar heeft Marcel Schildwacht een lang gekoesterde wens, het plaatsen van een hijsnet in de praktijk gebracht. De opstelling werd op een experimentele manier geplaatst maar de resultaten waren zo opmerkelijk goed dat nagenoeg alle medewerkers er enthousiast op reageerden. De ideeën en ervaringen zullen in het komende jaar een vervolg krijgen.

De geluidstracks op MP3 om vogels aan te lokken is een boeiend geheel. Het is en blijft een dynamisch proces, met steeds weer nieuwe inzichten en aanpassingen. Roel Meijer heeft tot in de laatste maanden van het afgelopen vangseizoen veel energie gestoken in het sleutelen aan diverse geluidstracks. Insteek was om een uniforme manier te vinden om te lokken. De resultaten waren hoopgevend en we zijn weer een stapje verder, maar de ultieme geluidstrack is waarschijnlijk nog niet gevonden.

Wij danken al onze sponsors. Ons onderzoek is en zal ook in de toekomst op vrijwillige basis plaatsvinden. Uw giften zijn daardoor zeer belangrijk en een welkome bijdrage op onze begroting. Speciale dank gaat uit naar de mensen van Staatsbosbeheer Schouwen-Duiveland, het Zuid-Hollands Landschap met name Rudi Terlouw en de jubilerende Natuur -en Vogelwerkgroep De Krimpenerwaard.

Cor Oskam
Voorzitter

Doelstelling

De doelstelling van de Stichting is: *“Vogels te ringen voor wetenschappelijk onderzoek om deze uiteindelijk beter te kunnen beschermen. Het verzamelen van gegevens over broedgebieden, trekroutes, overwinteringsgebieden, levensduur, etc., zowel nationaal als internationaal is dan erg belangrijk”.*

Krimpenerwaard e.o.

De Krimpenerwaard is een veenweidegebied van ongeveer 13.500 hectare en gelegen tussen de Hollandsche IJssel, Lek en de Vlist. In de Krimpenerwaard liggen de gemeenten Krimpen aan de IJssel, Nederlek, Ouderkerk, Bergambacht, Vlist, Schoonhoven en een klein stukje Gouda.

In 2010 is er in de Krimpenerwaard en de directe omgeving veel ringwerk verzorgd. Net als voorgaande jaren werkten we weer nauw samen met diverse leden van de Natuur- en Vogelwerkgroep ‘de Krimpenerwaard’ (NVWK). Zo werden we geassisteerd door leden uit de steenuilenwerkgroep om de nestkasten voor steenuilen te controleren en de daarin aanwezige vogels te ringen.

In het kader van de nestbescherming van weidevogels, zijn enkele leden van onze Stichting al jarenlang actief. Bij het weidevogelbeheer is er in 2010 maar één pull geringd, een scholekster. Door diverse omstandigheden zijn we er niet aan toegekomen om de visdieven in Nieuwerkerk aan den IJssel te ringen.

Het ringen in de Stolwijkse Boezem bij Gouderak voor het CES-project (Constant Effort Site) is ook weer in 2010 uitgevoerd. De Stolwijkse Boezem is eigendom van stichting Het Zuid-Hollands Landschap en niet voor publiek toegankelijk. Na de gebruikelijke proefronde in begin april, zijn er vervolgens 12 officiële rondes afgewerkt.

Voor het eerst hebben we in 2010 een aantal boerenzwaluwen kunnen ringen in het kader van het RAS project (Retrapping Adults for Survival). In de diverse tuinen rond de woningen van de ringvergunninghouders werden diverse soorten tuinvogels of gierzwaluwen geringd.

CES

CES (Constant Effort Site) is een internationaal vogelringonderzoek waarbij in de broedperiode vogels van een ring worden voorzien. Na verloop van jaren zal bij een CES- project vooral inzicht worden verkregen in de ontwikkeling van de broedvogelpopulatie en dispersie in het onderzoeksgebied en de omgeving. Ook het biotoopgebruik door de verschillende vogelsoorten wordt met het CES-project in kaart gebracht. Per vogel wordt geregistreerd in welk mistnet hij is gevangen. Er wordt gevangen tussen half april en eind augustus. Er worden tijdens de officiële CES-vangsten geen geluidsopnames gebruikt om vogels aan te lokken. Een proefvangst heeft plaats gevonden op 9 april. Voor het CES-onderzoek is er geringd op de volgende data: 16 en 30 april, 8, 21 en 28 mei, 11 en 19 juni, 2, 8, 16 en 30 juli en tot slot op 7 augustus.

In de boezem werden op dertien vaste locaties mistnetten opgesteld. De lengte van het aantal mistnetten en de locaties waar deze staan, blijven elke vangronde en elk jaar onveranderd. Er wordt gebruik gemaakt van 121 meter mistnet. Een half uur voor zonsopgang worden de netten op vaste locaties opgezet en uitgeschoven. Zes uur na het openen van de netten worden deze weer dichtgeschoven en opgeruimd.

In 2010 hebben E. Kleijheeg, C.G.A Oskam, M. Pot (ringer in opleiding) en M. Schildwacht aan het CES deelgenomen.

Resultaten CES

In de Stolwijkse Boezem zijn in 2010, gedurende 13 vangdagen, 477 vangsten gedaan tegen 438 vangsten in 2009. Van de 477 vangsten zijn 315 vogels voorzien van een ring (in 2009: 291 exemplaren). Van de in 2010 geringde vogels hebben we 91 terugvangsten gemeld. De overige 71 terugmeldingen hadden betrekking op vogels die voor 2010 waren geringd.

In 2010 vingden we twee nieuwe CES-soorten: een gekraagde roodstaart en een houtduif. Helaas hebben we moeten constateren dat van één geringde vogel de gegevens niet waren genoteerd. Ondanks veel en

hard nadenken, konden we niet meer nagaan welke soort de desbetreffende ring omgekregen heeft en is daarmee als onbekend de boeken ingegaan. Misschien dat we in latere jaren bij een terugvangst de desbetreffende vogel alsnog een naam kunnen geven.

Gelijktijdig met het CES-project, heeft M. Schildwacht ook een BMP-telling (Broedvogel Monitoring Project) verricht over de gehele Stolwijkse Boezem. Dit onderzoek heeft hij ook verricht in 2000. In vergelijking tussen de BMP-methode en de CES gegevens, kan bij een aantal soorten worden geconcludeerd dat zij in hogere aantallen in de boezem aanwezig zijn, dan zij conform de BMP-methode worden opgemerkt. Zo was het aantal broedparar van de heggenmus conform de BMP-methode vier paar voor de GEHELE boezem, terwijl er in het CES gedeelte (1/3 van de boezem) zes volwassen exemplaren werden gevangen, geringd en regelmatig teruggevangen. In het desbetreffende deel werden echter maar twee territoria ingetekend. Ook werden er zes volwassen merels gevangen en geringd, terwijl er over de hele boezem zes territoria werden geteld conform de BMP en vier in de sector van het CES-gedeelte. Opvallend is het aantal tuinfluiters dat is gemonitord: 5 territoria, tegen 17 volwassen vogels die tijdens de CES-periode zijn gevangen. Buiten het grote verschil tussen het aantal territoria en CES resultaten valt ook op dat er NIET ÉÉN jonge vogel is geringd!

CES Stolwijkse boezem	GERINGD	TERUG	TERUG	VANGST
SOORT	2010	2010	< 2009	totaal
Houtduif	1	0	0	1
Grote bonte specht	4	2	3	9
Winterkoning	21	5	10	36
Heggenmus	17	8	5	30
Roodborst	7	2	0	9
Gekraagde roodstaart	1	0	0	1
Zanglijster	8	7	0	15
Merel	10	9	0	19
Zwartkop	28	2	6	36
Tuinfluiters	17	2	5	24
Rietzanger	10	10	6	26
Kleine karekiet	13	7	1	21
Bosrietzanger	9	2	0	11
Spotvogel	13	5	0	18
Fitis	33	6	21	60
Tjiftjaf	65	13	13	91
Grauwe vliegenvanger	2	0	0	2
Koolmees	15	7	1	23
Pimpelmees	8	0	0	8
Matkop	4	4	0	8
Staartmees	7	0	0	7
Boomkruiper	1	0	0	1
Vink	16	0	0	16
Putter	4	0	0	4
onbekend	1	0	0	1
TOTAAL	315	91	71	477

Waarnemingen in Stolwijkse Boezem

In 2010 zijn er in en aansluitend aan de Stolwijkse Boezem de volgende vogelsoorten waargenomen die niet zijn gevangen. Alleen overvliegend (ov), pleisterend (pl) of broedend (br):

fuut (br), blauwe reiger (pl), purperreiger (ov), grote zilverreiger (ov), knobbelzwaan (pl), grauwe gans (br), nijlgans(ov), canadese gans (ov), bergeend (br), wilde eend (br), smient (ov), krakeend (br), wintertaling (ov), slobbeend (ov), kuifeend (ov), waterhoen (br), meerkoet (br), buizerd (pl), bruine kiekendief (ov), havik (ov), sperwer (ov), torenvalk (ov), boomvalk (pl), fazant (br), watersnip (ov), houtsnip (pl), holenduif (ov),

koekoek (br), ransuil (br), groene specht (pl), wielewaal (pl), beflijster (pl), kramsvogel (pl), koperwiek (pl), ekster (pl), spreeuw (pl) graspieper (ov), witte kwikstaart (ov), huiszwaluw (ov), boerenzwaluw (ov), gierzwaluw (ov), blauwborst (pl), goudhaan (pl), sijs (pl), rietgors (br), grote barmsijs (pl) keep (pl) kruisbek (ov), zwarte kraai (br), gaai (br).

Het boerenzwaluw RAS project

In 2010 hebben we via de Agrarische natuurvereniging Weidehof en de weidevogelwerkgroep van de NVWK een aanzet gemaakt om goede boerderijen in de Krimpenerwaard te vinden om onderzoek te starten naar boerenzwaluwen. Dat bleek nog lastig genoeg. Ten eerste werden we geconfronteerd met de nodige reserve bij mensen die ons mogelijk iets konden vertellen over locaties. Daarnaast blijkt in de praktijk niet iedere stal geschikt om te vangen. Dit komt doorgaans door de vele uitvlieg mogelijkheden in zo'n stal. Soms waren er voldoende zwaluwen ter plaatse maar geen goede mogelijkheden om de adulte vogels te kunnen vangen. Het was dus een beetje zoeken. Er zijn (te) laat in het seizoen slaapplaatsen gevonden die technisch goed waren om er te vangen. Maar goed, we hebben een start gemaakt en kunnen het onderzoek volgend jaar continueren en hopelijk uitbreiden. 2011 is uitgeroepen als jaar van de Boerenzwaluw, misschien helpt dat!

Het onderzoek RAS (Retrapping Adults for Survival) richt zich met name op de overleving, plaatstrouw, leeftijdsopbouw en dispersie van de oudere vogels. Het contact met de veehouders was goed. Mensen toonden zich enthousiast en kwamen al snel met een fototoestel naar buiten.

De resultaten waren in het startjaar hoopgevend. Op de twee verschillende locaties werden in totaal 119 zwaluwen gevangen. Op beide plaatsten werd een boerenzwaluw gevangen met een Belgische ring. Altijd leuk bij aanvang. De eerste twee sessies waren redelijk vroeg in het broedseizoen. De laatste sessies vonden in de eerste week van augustus plaats.

RESULTATEN RAS BOERENZWALUW PROJECT 2010									
DATUM	TOTAAL	PULL	1KJ	> 1 KJ			> 1 KJ TMD		
				♀	♂	-	♀	♂	-
05-06-2010	29	11	-	3	6	9	-	-	1 B
08-06-2010	20	19	-	1	-	-	-	-	-
02-08-2010	43	23	5	7	4	4	2	3 + 1B	1
11-08-2010	27	20	3	1	2	1	9	2	1
TOTAAL	119	73	8	12	12	14	11	6	3

Figuur 2 + 4 boerenzwaluw en jonge steenuil. Op een erf in de Krimpenerwaard is nog genoeg te beleven

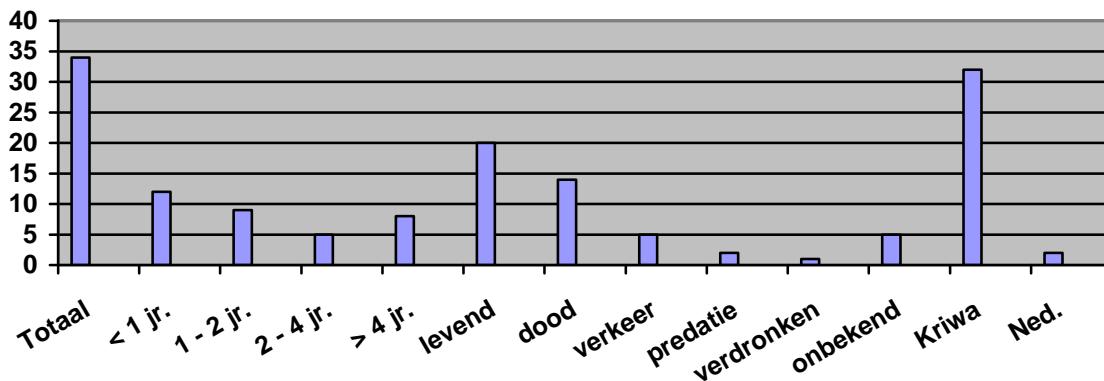
Steenuilonderzoek

Vanaf 2006 is er jaarlijks structureel onderzoek gedaan naar de populatie steenuilen binnen de Krimpenerwaard. In die periode is er samengewerkt met het Zuid-Hollands Landschap en Landschapbeheer Zuid-Holland. Met hulp van beide organisaties zijn er aanpassingen gekomen om het leefgebied van steenuilen te verbeteren. Het aantal steenuilenkisten is uitgebreid tot 90 stuks. De werkgroep bestaat nu uit ongeveer 15 leden van de NVWK die actief zijn in drie verschillende gebieden van de waard. Bij de start was het doel om gebiedsdekkend te kijken naar de aanwezigheid van steenuilen. Vervolgens de vogels, mede gezien de status in Nederland, te volgen via ringonderzoek. Daarnaast is er geprobeerd om de geïsoleerde broedplaatsen te koppelen met in potentie goede steenuilbiotopen, een goede plaats met voldoende voedsel. Op die plekken werden nieuwe kisten geplaatst speciaal voor uitgevlogen jonge steenuilen.

In totaal zijn er in de afgelopen tientallen jaren ongeveer 300 steenuilen geringd in de Krimpenerwaard. Het gaat hoofdzakelijk om nestjongen. Door de inspanningen van de werkgroep werd er in de laatste vijf jaar een substantiële bijdrage geleverd aan het totaal. Er konden 126 steenuilen geringd worden, en dat waren 108 nestjongen en 18 volwassen vogels.

In de afgelopen jaren waren er 34 terugmeldingen (TMD) van geringde steenuilen. Dat is 10 procent. Het landelijk percentage ligt op 14. Drie steenuilen werden meerdere keren en in verschillende jaren gecontroleerd in hun nestkast. Een exemplaar werd in 2003 als adulte vogel geringd in Schoonhoven en in 2006, 2007, 2008 en in 2010 op een en dezelfde locatie broedend gecontroleerd. De vogel is in 2004 en 2005 en 2009 niet gecontroleerd, maar heeft in de gehele reeks van jaren gezorgd voor minimaal 18 jongen. Een reële schatting komt echter uit op ongeveer 30 jongen. De meeste TMD's komen van binnen twee kilometer van hun broedplaats. Van twee jonge beesten is bekend dat ze tot broeden zijn gekomen in een nestkast op ongeveer twee kilometer afstand van de geboorteplek. Twee TMD's komen van buiten de Krimpenerwaard. Een uit Pijnacker (26 km) en de verste uit Huissen, Gelderland en dat is hemelsbreed 94 km. Alle twee dood gevonden. De eerste als verkeersslachtoffer, de ander gepredeerd door een onbekend dier.

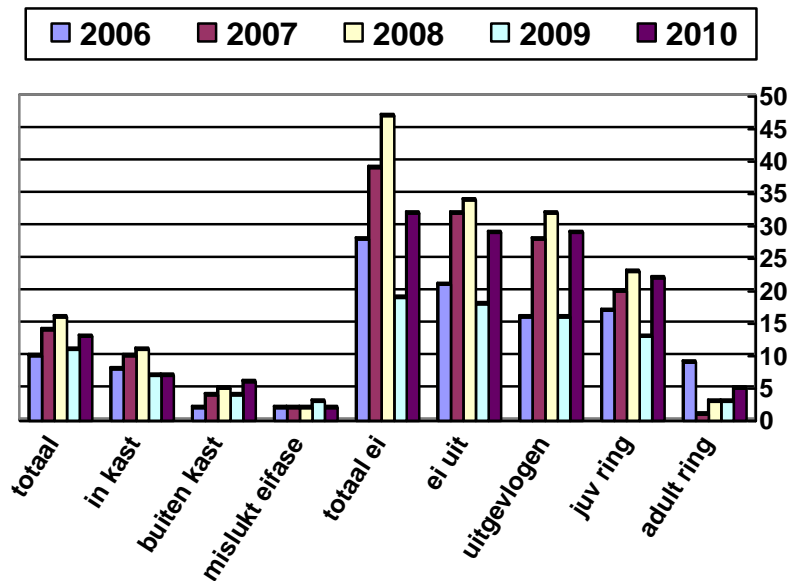
Terugmeldingen van geringde steenuilen 1990 - 2010

De meeste terugmeldingen van steenuilen waren beesten die niet ouder waren dan 1 jaar. Meestal zelfs van nog geen 3 maanden oud. Jonge vogels, weggestuurd door de ouders van hun geboorteplaats komen vaak door onervarenheid om in het verkeer (5 ex.). Dode jongen in nestkasten zijn doorgaans het gevolg van een voedseltekort of predatie. Het laatste vaak door marterachtigen. Ondanks dat hebben we toch een redelijk aantal levende TMD's van 2 jaar en ouder. Vijf exemplaren van 2 tot 4 jaar oud en acht vogels van 4 jaar en ouder. De oudste teruggevangen steenuil was 10½ jaar. Geringd op 12 juni 1990 in Lekkerkerk en teruggevangen in dezelfde plaats op 27 januari 2001. De oudste terugvangst in Nederland staat op 15 jaar. Daarnaast waren er nog twee controles van 6½ jaar en een van 7 jaar oud in de Krimpenerwaard.

Het aantal broedpaar binnen de Krimpenerwaard schommelt in de afgelopen jaren tussen de 15 en de 20 broedparen. Deze cijfers zijn op grond van exacte gegevens via het nestkastproject aangevuld met

veldwaarnemingen in of net na het broedseizoen. Er zijn namelijk enkele locaties bekend waar gebroed is buiten de nestkasten om. Ondanks dat zullen we ongetwijfeld nog wel enkele broedgevallen missen. De steenuil blijft toch enigszins een cultuurvolger en zit graag op erven van boerderijen of in de nabijheid van schuren. Gezien hun nachtelijke activiteiten is het goed denkbaar het een en ander te missen. Je komt immers niet bij iedereen over de vloer....of erf.

In 2006 zijn we in het oostelijk deel gestart met het project, om in 2007 de gehele Krimpenerwaard na te lopen. Dat verklaart ook direct het relatief hoge aantal geringde volwassen steenuilen in 2006. 2008 Was

een goed broedjaar met veel eieren maar er ging in de laatste fase van broeden het een en ander fout, waardoor er toch relatief weinig jonge steenuilen uitvlogen. Twee vrouwtjes steenuil werden in die periode dood gevonden. Één dood op de eieren waarvan de oorzaak niet duidelijk was. De tweede vogel was gepreedeerd en lag dood in de boomgaard. Een ander broedgeval werd verstoord. Er werd een steen voor de ingang van de nestkast gevonden, waardoor de nestkast niet meer toegankelijk was!!!

2009 was een slecht broedjaar. Afgelopen jaar was weer beter, ondanks dat de resultaten in het westelijk deel van de Waard slecht waren, vlogen er toch nog minimaal 29 jonge uilen uit.

De conclusie na vijf jaar onderzoek is dat de populatie steenuilen momenteel nog zeer kwetsbaar is. De werkgroep en dus eigenlijk ook de steenuilen in de Krimpenerwaard worden geconfronteerd met teleurstellingen en tegenslagen afgewisseld met kleine successen. Aandacht voor het volgen van broedgevallen en stimuleren waar dat mogelijk is, en blijft daarom nodig.

Figuur 5: prooiresten en braakballen in een nestkast

Resultaten Krimpenerwaard:

In de Krimpenerwaard en directe omgeving werden in 2010 door Vogelringstation Nebularia 928 vogels geringd. Deze vogels waren verdeeld over 49 (onder)soorten

Geringd

VOGELSOORT	PULL	VOLGROEID	TOTAAL	VOGELSOORT	PULL	VOLGROEID	TOTAAL
Wilde Eend		4	4	Kleine Karekiet		13	13
Bruine Kiekendief	7		7	Spotvogel		13	13
Torenvalk	4		4	Tuinfluitcr		17	17
Waterhoen		1	1	Zwartkop		52	52
Scholekster	1		1	Tjiftjaf	7	92	99
Houtduif		1	1	Fitis		33	33
Turkse Tortel		4	4	Goudhaan		1	1
Kerkuil	11	1	12	Vuurgoudhaan		1	1
Steenuil	22	4	26	Grauwe Vliegenvanger		2	2
Bosuil		1	1	Staartmees		23	23
Gierzwaluw	11		11	Matkop		4	4
Groene Specht		1	1	Pimpelmees	10	55	65
Grote Bonte Specht		6	6	Koolmees	12	71	83
Boerenzwaluw	89	56	145	Boomkruiper		10	10
Winterkoning		31	31	Gaai		1	1
Heggenmus		30	30	Ekster		1	1
Roodborst		17	17	Spreeuw	15	4	19
Gekraagde Roodstaart		7	7	Huisinus		29	29
Merel	8	39	47	Ringmus		1	1
Kramsvogel		7	7	Vink		41	41
Zanglijster		15	15	Keep		2	2
Oostelijke Zanglijster		1	1	Groenling		8	8
Koperwiek		2	2	Putter		8	8
Rietzanger		11	11	Sijs		1	1
Bosrietzanger		9	9	TOTAAL	197	731	928

Terugmeldingen Krimpenerwaard

- **Torenvalk**; geringd als nestjong op 16-06-2009 te Bergambacht, op 25-12-2009 dood gevonden te Tienhoven. Deze vogel is niet oud geworden.
- **Torenvalk**; geringd als nestjong op 06-06-2009 te Gouderak, Veerstalblok, op 09-09-2009 op Schiphol gevangen en verplaatst. Leverde kennelijk gevaar op voor het vliegverkeer.
- **Torenvalk**; geringd als nestjong op 01-07-2009 te Vlist, op 24-01-2010 te Bloemendaal dood gevonden. Is ook niet oud geworden.
- **Kleine karekiet**; geringd als na 1kj op 29-05-2009 bij het CES in de Stolwijkse Boezem, teruggcevangen door een ringer op 29-07-2009 te Berendrecht, België, in de provincie Antwerpen. Een wat vroege trekker.
- **Kleine karekiet**; geringd als 1 kj op 07-08-2010, eveneens bij het CES, teruggcevangen door een ringer op 13-08-2010 te St.Laurens, België, provincie Oost-Vlaanderen.

Ook duidelijk op trek.

- **Grote bonte specht;** geringd te Lekkerkerk op 16-06-2009, teruggevangen bij het CES (Stolwijkse Boezem) op 28-05-2010. Deze afstand van 8 Km betekent natuurlijk niet zo veel voor een specht.
- **Kokmeeuw;** geringd als nestjong op 17-06-2005 op het Rivium (Rotterdam), op 08-01-2010 de ring afgelezen met een telescoop te Chester, bij Liverpool, Engeland. Dat is 524 Km van de ringplaats.
- **Steenuil;** geringd als nestjong op 25-05-2008 te Vlist, op 09-07-2010 dood gevonden in de buurt van de ringplaats. Helemaal niet oud geworden.
- **Bosuil;** geringd als nestjong op 02-05-2004 te Vlist, op 06-01-2010 dood gevonden in de buurt van de ringplaats. Deze is in ieder geval 5,5 jaar oud geworden.

Er zijn door ons in 2010 enkele vogels met een vreemde ring in de Krimpenerwaard gecontroleerd, maar we hebben hiervan nog geen gegevens ontvangen. Deze leemte in de gegevensverwerking schijnt verband te houden met de ingebruikname van het nieuwe invoersysteem GRIEL en is hopelijk van tijdelijke aard.

Figuur 6: CES, 's morgens vroeg opstaan en met opgaande zon starten met het project.

Westenschouwen

De vinkenbaan is in 1960 opgericht en ligt in de duinen van Schouwen Duivenland, nabij het gehucht Westenschouwen. De vinkenbaan is gelegen in de overgangszone van naaldbos, naar een zone met loofhout en duindoorn, vervolgens naar een open duinzone met schrale grazige vegetatie en een kustzone met helmgras. Al deze biotopen zijn te vinden in een straal van 100 meter rond de vinkenbaan. De vinkenbaan is gelegen op 125 meter van de zeereep. De afstand vanaf het strand tot aan het opgaande naaldbos bedraagt 235 meter. De vogels die naar het zuiden trekken, vliegen bij de vinkenbaan dus over een relatief smalle strook 'open duinlandschap'.

Op de vinkenbaan wordt gevangen in de struweelzone met hoofdzakelijk duindoorn waar de mistnetten zijn opgesteld en een open grazig duinlandschap met vier slagnetten. Het werkgebied waarin *Nebularia* zijn vangactiviteiten uitvoert, beslaat een oppervlakte ongeveer 3.000 m² aaneengesloten duin en struweel landschap.

De vinkenbaan is zelfvoorzienend. Door middel van zonnepanelen en een kleine windmolen proberen we voldoende stroom op te wekken om de accu's vol te houden. Een koelkast en gasfornuis worden met gasflessen in bedrijf gehouden. Een waterpomp voorziet ons van grondwater voor het dagelijks gebruik. Een aantal watertanks die regenwater opvangen moeten de vijver van water voorzien in drogere perioden. Als het in de slaaphut te koud wordt, kunnen we door middel van een kleine houtkachel ons warm houden.

In 2010 zijn we overgestapt van het afspelen van vogelgeluiden via CD-spelers naar MP3 spelers. De reden hiervoor is dat CD-spelers meer stroomverbruik hebben en een piekstream hebben bij het opnieuw opstarten van de geluidstrack, waardoor bij lage spanning van de accu, de CD-speler niet meer functioneert. Tevens is het omschakelen naar de verschillende soorten met de MP3 spelers aanzienlijk makkelijker vanwege de touch screenfunctie..

Onderhoud

Het seizoen begint altijd met een onderhoudsdag in het vroege voorjaar. Op 20 februari werd de traditionele 'bomendag' of onderhoudsdag georganiseerd. Met dank aan de medewerker van Staatsbosbeheer werden er weer enkele eiken voor ons gezaagd en naar de vinkenbaan gebracht. Op de vinkenbaan werden deze 'nieuwe bomen' rond de druij 'geplant' ter vervanging voor de kaal gewaaide oudere exemplaren. Een deel van het gaas rond de vinkenbaan werd vernieuwd.

Vangperiode

In het voorjaar werd er met twee slagnetten en alle mistnetten een voorjaarsactie georganiseerd. Op 24 april werd de vinkenbaan opgebouwd en 15 mei weer afgebroken.

Vanaf 8 juli is de vinkenbaan voor het najaarseizoen opgebouwd en werden alle mistnetten en slagnetten geplaatst. Op 20 november werd de vinkenbaan afgesloten.

Op dinsdag 21 september kregen we bezoek van een tweetal opsporingsambtenaren van de provincie Zeeland. Tijdens dit bezoek werden alle vergunningen, vangmiddelen en overige bouwwerken gecontroleerd en opgemeten. Gedurende het bezoek concludeerden de ambtenaren dat wij onze toestemming van de grondeigenaar en ontheffing Flora & Faunawet niet in orde hadden. Ondanks onze goedgevulde 'vergunningsmap' waarin van alle medewerkers een kopie van de ontheffing van VT zit en schrijven van de grondeigenaar, waren de ambtenaren niet te overtuigen. We moesten per direct alle mistnetten in het struweel sluiten, maar mochten nog wel met de slagnetten en mistnetten in het 'open duinlandschap' verder vangen. Na ruim een week intensief overleg met diverse organisaties (waterschap, provincie, VT, opsporingsambtenaren uit andere organisaties), kregen we een verlossend telefoontje dat het parket had besloten dat de gedeeltelijke sluiting van het ringstation ongegrond was gebleken en dat wij direct alle activiteiten weer mochten uitvoeren.

Bezetting

De volgende ringvergunninghouders waren het afgelopen jaar actief op de baan (met * ook in het voorjaar): Hennie van Buren, Gert van der Gaag, Adri Josse, Erik Kleijheeg, Roel Meijer*, Cor Oskam*, Leen van Ree, Ton van Ree, Marcel Schildwacht* en Aad Vuyk. Als assistent ringer waren Harm Blom, Dolf

van der Gaag en Bert Kleijn actief. Tevens hebben we regelmatig een beroep mogen doen op de diensten van Hennie Ravensteijn. Zoals gebruikelijk zijn er dit seizoen weer diverse bezoekers en donateurs op de vinkenbaan geweest.

Opbouw van de baan

In het najaar zijn we gestart met 133 meter mistnet overdag en 67 meter extra tijdens de avond en nacht. Op de vinkenbaan werken we tevens met vier slagnetten. Ook is er een inloopkooi geïnstalleerd voor het vangen van waterrallen.

Op de vinkenbaan wordt met lokvogels en met het afspelen van vogelgeluiden getracht om vogels tijdens de trek naar de netten te lokken. Als lokvogels zijn gebruikt: boomleeuwerik, boompieper, gele kwikstaart, kruisbek, keep, vink, putter, groenling, sijs, kneu, Europese kanarie, kleine barmsijs, ringmus, ortolaan, rietgors, geelgors en spreeuw.

Vogelgeluiden zijn gebruikt van de witgat, oeverloper, rosse grutto, groenpootruiter, bosruiter, regenwulp, waterral, waterhoen, porseleinhoen, kwartel, kwartelkoning, boomleeuwerik, veldleeuwerik, draaihals, witte kwikstaart, gele kwikstaart, grote gele kwikstaart, graspieper, boompieper, oeverpieper, duinpieper, grote pieper, roodborst, heggenmus, vuurgoudhaan, goudhaan, staartmees, zwarte mees, pimpelmees, koolmees, spotvogel, fitis, tjiftjaf, bladkoning, sprinkhaanzanger, waterrietzanger, roodborsttapuit, paap, bosrietzanger, kleine karekiet, rietzanger, Cetti's zanger, zwarte roodstaart, gekraagde roodstaart, bonte vliegenvanger, sperwergrasmus, grasmus, braamsluiper, zwartkop, tuinfluiter, nachtegaal, merel, zanglijster, koperwiek, kramsvogel, pestvogel, barmsijs, sneeuwgorst en ijsgorst.

Nachtvangsten

Ook in 2010 hebben we weer diverse avonden en nachten met behulp van de MP3 spelers geprobeerd rallen en leeuweriken te vangen. Het geluid werd ongeveer twee uur na zonsondergang gestart. Elke avond werden er speciaal voor dit project mistnetten opgesteld in het open veld nabij de slagnetten (hier is geen struweel direct naast de netten aanwezig). Er werden drie mistnetten van 10 meter geplaatst met grote mazen, speciaal voor de ralachtigen en 37 meter met kleine mazen voor leeuweriken en andere zangvogels. Het seizoen 2010 viel een beetje tegen. Gedurende de nachtvangsten heeft dit seizoen maar 42 waterrallen, 30 veldleeuweriken en 3 uilen opgeleverd.

Resultaten Westenschouwen:

Ook in 2010 vielen de vangsten tijdens de voorjaars trek erg tegen. In de vroege ochtend vogels met geluidsbanden aanlokken had vrijwel geen resultaat. Er werd één witgat gevangen. De voorjaars vangst leverde in een periode van 22 dagen, maar 137 vogels op.

In de zomer begon de najaars trek al weer op gang te komen. In juli vingen we (voor de tijd van het jaar) redelijk goede aantallen. Het was erg warm en de vijver had een goede aantrekkingskracht op dorstige vogels. We eindigden eind juli met 538 vogels. Daarna sloeg het weer om. Er kwam meer wind en regen. Eind augustus waren er nog maar 1.001 vogels gevangen. In september werd de vinkenbaan gedeeltelijk lam gelegd door de opsporingsbeambten waardoor we maar 965 vogels konden vangen. In oktober werden 2.157 vogels gevangen. In november hebben we uiteindelijk maar 475 vogels gevangen. In 2010 werden er in totaal 4.576 vogels op Westenschouwen geringd en hadden we 188 terugvangsten!

Invasievogels:

In 2010 leek het er even op dat er een aantal invasies zouden plaats vinden. Eerst kwamen er berichten van kruisbekken die overal in den lande werden gezien. Helaas hebben wij er op Westenschouwen niet veel van meegekregen. We vingen er uiteindelijk maar 9. Toen kwamen er meldingen van sijzen. Met tienduizenden zouden ze bij Falsterbö oversteken. Mogelijk dat de sijzen door Duitsland zijn getrokken. Wij hebben ze niet gezien. Via ringersnet kwamen er 'verontruste' berichten binnen over een stroom van kool- en pimpelmezen. Ook hiervan hebben wij in het zuidwesten van Nederland niets gemerkt. De mezen bleven vooral in het oosten hangen. De grote barmsijsen beloofden aan het eind van oktober dat het misschien wel eens een goed jaar zou kunnen worden. Maar ook deze invasie zette niet door. We vingen er uiteindelijk maar 22. Waar we uiteindelijk wel iets van mee hebben gekregen, de pestvogels. We hebben

er dan niet gevangen, maar we zagen ze wel overvliegen. Er zijn jaren geweest dat we ze helemaal niet zagen.

Bijzondere vangsten:

In het voorjaar lieten de bijzondere of schaarse soorten het afweten. In het najaar werd de tweede Cetti's

Figuur 7: witkopstaartmezen waren ruim aanwezig. We hadden onze handen er aan vol.

zanger voor de vinkenbaan gevangen en was voor iedere aanwezige een nieuwe handsoort. Er werden twee klapstekers gevangen. Een grote goudvink werd op 24 oktober gevangen. Er waren in 2010 opvallend veel draaihalzen in het land. Er werden er door ons 6 gevangen. Twee bladkoningen werden beiden op 27 september gevangen. Op 18 november werd een vrouw Pallas' boszanger gevangen de derde voor de vinkenbaan. Deze vogel was aanleiding voor een discussie op ringersnet over de gebruikte ringmaat. Conform het voorschrift van VT werd de vogel geringd met een 2.0 mm ring, maar deze schoof gewoon weer van de poot af. In sommige jaren wordt er wel eens een witkopstaartmees gevangen. Dit jaar was er sprake van een echte invasie.

Figuur 8 De geelgors deed het in 2010 redelijk goed.

Vangsten rond de vijver:

De bedoeling van deze vijver is om vooral in het voorjaar en in de zomer steltlopers te vangen. Ook de grotere wateroppervlakte is voor vogels in drogere periodes aantrekkelijk. Er komen veel zangvogels drinken of badderen. Zo zagen we in de zomermaanden een toename van het aantal kneuen en roodborsttapuiten. Maar ook kwikstaarten kwamen spontaan naar de vijver toe. Eenmaal werd er een witgatje aangetrokken door een dummy en kon worden geringd.

Vangsten

In 2010 werden 4.589 vogels gevangen (2009: 4.280). Hiervan werden er 4.576 geringd (2009: 4.222), verdeeld over 76 (2009: 67) (onder)soorten. Er werd van 188 geringde vogels een terugmelding gedaan (in 2009: 200 terugmeldingen).

Geringde vogels vinkenbaan Westenschouwen

VOGELSOORT	TOTAAL
Kuifeend	1
Sperwer	3
Waterral	40
Houtsnip	1
Zilvermeeuw	7
Witgat	1
Houtduif	2
Zomertortel	1
Ransuil	3
Draaihals	6
Grote Bonte Specht	7
Veldleeuwerik	30
Boerenzwaluw	1
Grote Pieper	1
Boompieper	24
Graspieper	120
Gele kwikstaart	4
Grote Gele Kwikstaart	63
Witte Kwikstaart	14
Winterkoning	32
Heggenmus	194
Roodborst	433
Nachtegaal	52
Zwarte Roodstaart	2
Gekraagde Roodstaart	18
Paapje	3

VOGELSOORT	TOTAAL
Roodborsttapuit	14
Merel	169
Kramsvogel	5
Westelijke Zanglijster	41
Oostelijke Zanglijster	39
Koperwiek	105
Cetti's Zanger	1
Sprinkhaanzanger	101
Rietzanger	5
Bosrietzanger	4
Kleine Karekiet	108
Spotvogel	1
Sperwergrasmus	1
Braamsluiper	33
Grasmus	93
Tuinfluitier	85
Zwartkop	365
Pallas' Boszanger	1
Bladkoning	2
Tjiftjaf	245
Scandinavische Tjiftjaf	5
Fitis	216
Goudhaan	356
Vuurgoudhaan	65
Grauwe Vliegenvanger	2
Bonte Vliegenvanger	2

VOGELSOORT	TOTAAL
Staartmees	174
Witkopstaartmees	18
Kuifmees	1
Zwarte Mees	28
Pimpelmees	398
Koolmees	241
Boomkruiper	11
Klapekster	2
Spreeuw	60
Huisbus	1
Ringmus	16
Vink	289
Keep	41
Groenling	11
Putter	7
Sijs	35
Kneu	38
Grote Barmsijs	22
Kleine Barmsijs	7
Kruisbek	9
Goudvink	18
Noordse Goudvink	1
Geelgors	19
Rietgors	2
Totaal	4.576

Terugmeldingen Westenschouwen

Eerst de vogels, die op de vinkenbaan te Westenschouwen geringd en elders teruggemeld zijn.

- 2 **goudhanen**, beide geringd in oktober 2008, beide teruggevangen door een ringer in België, resp. te Brecht en te Beveren, dat is ongeveer 70 Km ver. Alleen deed de ene goudhaan deze afstand in 1 dag, terwijl de andere het wat rustiger aan deed: 3 weken.
- 2 **koolmezen**, beide geringd in oktober 2008, beide teruggemeld enkele weken later uit België, ongeveer 60 Km van de ringplaats. Eén van beide werd helaas dood gevonden, de andere werd teruggevangen door een ringer.
- 3 **pimpelmezen**, geringd in oktober 2007 en oktober 2008, teruggemeld in oktober en november 2008 door Belgische ringers uit Brecht en Beveren, weer ongeveer 70 Km van de ringplaats. De mezen van de invasies van 2007 en 2008 zwerven nog wat naar het zuiden en stoppen dan.
- 2 **groenlingen**, beide geringd in oktober 2007, de één teruggemeld in januari 2008 uit Houthulst door een Belgische ringer, de andere in maart 2008 door een andere Belgische ringer uit De Panne, België, dat aan de kust ligt, dicht bij de Franse grens. Sommige exemplaren van deze

soort kunnen in de herfst vrij ver naar het zuiden gaan, tot aan de Pyreneeën toe. De laatste was misschien al weer op de terugweg.

- **Grasmus**, geringd op 2 augustus 2010, teruggemeld op 21 augustus 2010 te St.Laurens, Oost-Vlaanderen door een Belgische ringer. Duidelijk op trek.
- **Zwartkop** man 1kj, geringd op 30 september 2009, teruggemeld op 2 oktober 2009 te Hamme, Oost-Vlaanderen, door een Belgische ringer. Dat is 75 Km in 2 dagen.
- **Keep** vrouw 1kj, geringd op 23 oktober 2008, teruggelangen door een Engelse ringer op 12 november 2008 te Bolton Belmont Darwen, dat is bij Manchester.
- **Keep** man 1kj, geringd op 14 oktober 2009, teruggelangen op 15 oktober 2009 door onze collega's op de vinkenbaan van Meyendel, bij Wassenaar. Deze keep moet na het ringen linea recta de verkeerde kant op gevlogen zijn!
- **Koperwiek**, geringd op 29-10 2008, door een kat gedood op 24 december 2010 te Cullompton, Devon, in het zuidwesten van Engeland.
- **Waterral** man 1kj, geringd op 25 september 2006, op 4 januari 2010 dood gevonden te Meare, Somerset, in het zuiden van Engeland.
- **Roodborst**, geringd op 9 oktober 2009, teruggelangen op 25 maart 2010 door een ringer bij Egersund in het zuiden van Noorwegen, 756 Km van de ringplaats.
- **Roodborst**, geringd op 5 oktober 2010, teruggelangen door een ringer op 3 december 2010 bij Silves in de Algarve, zuid-Portugal.

Met een elders, door anderen aangelegde ring, werden op de vinkenbaan nog gevangen:

- **Goudhaan** man 1 kj, geringd op 14 oktober 2009 op de vinkenbaan te Meyendel, Wassenaar, door ons teruggelangen op 25 oktober 2010.
- **Koolmees**, geringd op 28 juni 2010 bij Lelystad, op 8 oktober 2010 door ons teruggelangen. Heeft deze vermoedelijke broedvogel van de Flevopolder zich aangesloten bij een langs trekkend groepje Russen?
- **Tjiftjaf**, geringd op 30 september 2010 op de vinkenbaan te Castricum, door ons op 7 oktober 2010 teruggelangen.

Zoals we bij de terugmeldingen van de Krimpenerwaard al schreven, hebben we sinds het nieuwe invoersysteem GRIEL in gebruik is, betrekkelijk weinig terugmeldingen ontvangen en helemaal geen informatie van door ons met een buitenlandse ring gevangen vogels. Hoe lang dit nog gaat duren?

Overige waarnemingen Westenschouwen 2010

Buiten het vangen en ringen van vogels, proberen we ook een inschatting te maken van de zichtbare vogeltrek. Tevens noteren we bijzondere waarnemingen in het logboek. Onderstaand overzicht toont een selectie uit ons logboek.

De zichtbare trek was zowel in het voorjaar als in het najaar significant minder dan andere seizoenen. In het voorjaar kwam de wind vrijwel constant uit het noorden en westen, een windrichting die de vogels in ieder geval niet naar de kust doet stuwen. Met uitzondering van enkele groepjes regenwulpen, werden er vrijwel geen steltlopers op trek waargenomen.

Voorjaar:

Op 25 april vlogen er 5 dwergmeeuwen en een dwergstern over de vinkenbaan. Op 6 mei werd er een zwarte wouw opgemerkt. Op 13 mei trok er een lepelaar naar het noorden.

September:

Een wespendif vlog op 2 september over de bosrand. Een gemengde groep van ruim 100 boerenzwaluwen en 50 huiszwaluwen foerageerde in onze omgeving. Op 3 september werd er een blauwe kiekendief waargenomen. Tevens vlogen er minimaal 20 boompiepers die dag over. Een groep van 50 huiszwaluwen foerageerde in de late middag boven de vinkenbaan. Op 4 september werd een groep van 40 ringmussen aangetrokken. Helaas schrokken de vogels ergens van en vlogen door naar het zuiden. Op 16 september vloog een eenzame zilverplevier naar het noorden. Op 17 september vlogen er 12 aalscholvers over en was er één roodborsttapuit aanwezig rond de vinkenbaan.

Oktober:

Op 10 oktober was er een goede roofvogeltrek met o.a. 5 blauwe kiekendieven, 3 smellekens, 1 rode wouw en een zeearend. Deze laatste vogel werd door vrijwel heel vogelend Zeeland gezien. Op 25 oktober vlogen er 2 boomleeuweriken, 6 sperwers, 3 buizerds en ruim 1.000 spreeuwen over. Op 26 oktober werd een blauwe kiekendief opgemerkt. Op 27 oktober was het een goede trekdag van lijsterachtigen met ruim 5.000 koperwieken, 1.000 kramsvogels, maar ook met 500 houtduiven en een blauwe kiekendief. In het hout zat kortstondig een kleine bonte specht. Een slechtvalk werd overvliegend waargenomen op 29 oktober. Ook vlogen er die dag 15 grote lijsters 1.000 vinken, 10 groenlingen en 1.000 spreeuwen over. Op zowel 30 als 31 oktober werd een bruine kiekendief gezien.

November;

Op 1 november werd een overvliegende ijsgors opgemerkt. In de avondschemering vloog er een houtsnip over. Op 2 november kwamen er golfjes met spreeuwen over. We schatten dat er ruim 3.000 over zijn gekomen.

Op 7 november was het redelijk druk in de lucht. We namen minimaal 25 boomleeuweriken waar. Ook werden er ruim 30 grote lijsters geteld en tevens een jagende havik, een overvliegende blauwe kiekendief en een smelleken.

Een dag later, 8 november, was de trek iets minder. Toch werden er 5 sperwers, een blauwe kiekendief, 500 houtduiven, 1.000 spreeuwen, 500 vinken en minimaal 20 veldleeuweriken opgemerkt. Van de veldleeuwerik kan worden gemeld dat deze de laatste jaren als dagtrekker vrij schaars is geworden.

Op 9 november vlogen er groepen grote barmsijzen over. Op 15 november werden er 150 houtduiven en minimaal 20 grote barmsijzen waargenomen. Op 16 en 17 november bleven er kleine groepjes grote barmsijzen overvliegen. Echter de aantallen bleven laag met in totaal rond de 50 exemplaren. Op 17 november werd er een groep van 45 kleine zwanen waargenomen die naar het zuiden trokken.

Figuur 9: voor het fotograferen van een klapekster moet je even de tijd nemen

Vlieland

Omdat de sluis die al sinds jaar en dag de waterstand van de 1^e Kroonspolder regelt, in het ongerede was geraakt, was er een soort nooddijkje aangelegd met een buis, die het overtollige water afvoerde. Aangezien de diameter van deze buis aan de kleine kant was, kon de waterstand in de polder niet snel gewijzigd worden, het duurde allemaal erg lang, voor een redelijk peil bereikt werd na overvloedige regen. Zodoende werd het werken met de inloopkooien ook wat problematisch.

Bezetting

Van 31 juli tot en met 13 augustus was Leen van Ree actief op het eiland. Leen werd van 31 juli tot en met 7 augustus geassisteerd door Hennie en Peter. Van 8 t/m 12 augustus heeft Leen assistentie gekregen van Cor Oskam. Van 17 tot en met 26 augustus heeft Ton van Ree op Vlieland gevangen.

Weer

Aanvankelijk was het redelijk weer, overwegend droog met niet te veel wind. Na 10 augustus werd het wat ongunstiger. Het werd erg wisselend, de ene dag redelijk, de volgende veel regen en wind. Na 21 augustus werd het ongeveer hopeloos, iedere dag regen en te veel wind, overwegend ZZW, gemiddeld 7 Bf. Dat is de reden dat de vangsten na 21 augustus gewoon ophielden. Al spoedig, als het eens een uurtje droog was, werd een begin gemaakt met opruimen en op de 26e in de regen vertrokken.

De trek.

Er waren opvallend veel bosruiters, wat enigszins wordt weerspiegeld door de vangsten. De aantallen oeverlopers en witgatjes waren aan de lage kant. Wel verschenen er geregeld watersnippen. Op 18 augustus kwam er een visarend over, op 20 augustus nog 6 gierzwaluwen. Hierna werd het weer gewoon te slecht voor trek, we hebben dan ook de gebruikelijke golfjes tapuiten en graspiepers gemist.

Figuur 10 een waterrietzanger en rietzanger.

Resultaten Vlieland:

Er werden 202 vogels geringd, verdeeld over 19 soorten.

Vangsten Vlieland

SOORT	JULI	AUGUSTUS																										SOORT	
	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		totaal
Bosruiter				1				1	1		1								2	1		1							8
Witgatje			1						1																				2
Oeverloper					2				1	4												1							8
Watersnip								2		1	1								3	1	1								9
Grote bonte specht								1																					1
Boerenzwaluw			5							1	5										1	1							13
Graspieper				1																									1
Witte kwikstaart				1	2		1			1												1							6
Winterkoning							1						1						1		1								4
Blauwborst		2			1	1				1									2										7
Sprinkhaanzanger				1							3	1																	5
Rietzanger		2	7	3	1	2	2		3	1	1			3					1	2	1	4							33
Waterrietzanger									1																				1
Kleine karekiet	1	8	5	4	6	1	1	2	3	8	2	2	3	2					1	2	2	1							54
Bosrietzanger		2	2			1				1		1										1							8
Fitis			1		2	1		1	1												2	1	1						10
Pimpelmees									1	2									1										4
Baardman			6		2				1	1		1	1	1					3	2	1								19
Rietgors			3	2	1							1	1	1															9
dagtotaal	1	14	30	13	17	6	5	7	10	17	10	15	7	7	0	0	0	0	0	14	11	9	9	0	0	0	0	0	202

Terugmeldingen Vlieland

In 2010 ontvingen we slechts één terugmelding :

Een **blauwborst**, geringd in de 1e Kroonspolder op 01-08-2006 als vrouw 1kj, in de 3e Kroonspolder teruggevangen op 02-09-2010. De afstand is dus niet zo groot, het betreft een broedvogel van de Kroonspolders, maar het vogeltje is inmiddels wel weer 4 jaar oud.

Bijlage 1: Totaal overzicht geringde vogels VRS Nebularia 2010

Soort	aantal		
Wilde Eend	4	Waterrietzanger	1
Kuifeend	1	Rietzanger	47
Bruine Kiekendief	7	Bosrietzanger	20
Sperwer	3	Kleine Karekiet	172
Torenavalk	4	Spotvogel	14
Waterral	40	Sperwergrasmus	1
Waterhoen	1	Braamsluiper	33
Scholekster	1	Grasmus	93
Watersnip	9	Tuinfluitter	102
Houtsnip	1	Zwartkop	417
Witgat	3	Pallas' Boszanger	1
Bosruiter	8	Bladkoning	2
Oeverloper	8	Tjiftjaf	344
Zilvermeeuw	7	Scandinavische Tjiftjaf	5
Houtduif	3	Fitis	259
Turkse Tortel	4	Goudhaan	357
Zomertortel	1	Vuurgoudhaan	66
Kerkuil	12	Grauwe Vliegenvanger	4
Steenuil	26	Bonte Vliegenvanger	2
Bosuil	1	Baardman	17
Ransuil	3	Roodborst	450
Gierzwaluw	11	Staartmees	197
Draaihals	6	Witkopstaartmees	18
Groene Specht	1	Matkop	4
Grote Bonte Specht	14	Kuifmees	1
Veldleeuwerik	30	Zwarte Mees	28
Boerenzwaluw	159	Pimpelmees	466
Grote Pieper	1	Koolmees	324
Boompieper	24	Boomkruiper	21
Graspieper	121	Klapekster	2
Gele kwikstaart	4	Gaai	1
Grote Gele Kwikstaart	63	Ekster	1
Witte Kwikstaart	20	Spreeuw	79
Winterkoning	67	Huismus	30
Heggenmus	224	Ringmus	17
Nachtegaal	52	Vink	330
Blauwborst	7	Keep	43
Zwarte Roodstaart	2	Groenling	19
Gekraagde Roodstaart	25	Putter	15
Paapje	3	Sijs	36
Roodborsttapuit	14	Kneu	38
Merel	216	Grote Barmsijs	22
Kramsvogel	12	Kleine Barmsijs	7
Westelijke Zanglijster	56	Kruisbek	9
Oostelijke Zanglijster	40	Goudvink	18
Koperwiek	107	Noordse Goudvink	1
Cetti's Zanger	1	Geelgors	19
Sprinkhaanzanger	106	Rietgors	10
		Totaal 2010	5.696

Bijlage 2: scholing en uitwisseling

Op de vinkenbaan op Westenschouwen hebben in 2010 B. Kleijn, D. van der Gaag, H. Blom en M. Pot als ringer in opleiding meegelopen. De twee laatstgenoemde waren ook actief in de Krimpenerwaard.

Morrison Pot en Bert Kleijn hebben in oktober een bezoek gebracht aan het ringstation Meijndel. Een van de eerste vogels die ze daar in handen kregen was een pallas boszanger. Harm Blom en Marcel Schildwacht hebben in oktober een bezoek gebracht aan het ringstation Castricum. Hier hebben zij onder andere onderzocht hoe deze vinkenbaan hun hijsnetten hadden opgebouwd.

Tijdens de jaarlijkse ringersdag in Arnhem waren 4 van onze medewerkers aanwezig.

Bijlage 3: speciale dank aan:

In 2010 zijn we weer aan een aantal organisaties en instellingen speciale dank verschuldigd. Zonder hun medewerking hadden wij veel van ons werk niet kunnen verrichten.

- **Stichting Het Zuidhollands Landschap** regio Veenweide voor het mogen betreden van hun terreinen in de Krimpenerwaard en hun medewerking en financiële bijdrage voor het CES-project in de Stolwijkse Boezem.
- De vele **particuliere eigenaren** en **veehouders** in de Krimpenerwaard voor toestemming om op hun terrein vogels te ringen.
- **Staatsbosbeheer Westenschouwen**: zoals gebruikelijk konden we weer rekenen op de hulp van de medewerkers van Staatsbosbeheer Westenschouwen. Diverse bomen werden geleverd om langs de druipt te plaatsen, maar ook de toestemming om met onze auto's op plaatsen te komen waar dat normaal niet is toegestaan, wordt natuurlijk erg gewaardeerd.
- **Waterschap de Zeeuwse eilanden** te Goes, voor het in bedrijf mogen houden van een vinkenbaan in de duinen van Westenschouwen.
- **Staatsbosbeheer Vlieland** voor hun medewerking bij onze ringactiviteiten op Vlieland.
- De **Natuur- en Vogelwerkgroep 'De Krimpenerwaard'** voor een financiële bijdrage aan onze activiteiten in hun werkgebied en diverse leden voor hun medewerking bij het ringen onder meer van steenuilen.
- Rabo bank Oosterschelde voor hun financiële bijdrage.
- **Stichting Vogeltrekstation** voor hun bijdrage aan de publicatie ter ere van het 50 jarig jubileum.
- **Henk van de Jeugd** van het Vogeltrekstation en **Ralf Josse** van Staatsbosbeheer Zeeland, voor hun adviezen en inspanningen bij de tijdelijke sluiting van de vinkenbaan op Westenschouwen.
- De diverse **particuliere donateurs** en **vrijwilligers** die dank zij hun donatie of inzet ons werk hebben gesteund.

Bijlage 4: publicaties en voorlichting

- In 2010 zijn op verschillende manieren onze resultaten en werkzaamheden onder de aandacht gebracht zoals in verschillende tijdschriften, kranten en websites.
- Jaarverslag Stichting Vogelringstation Nebularia 2009: januari 2010. Een overzicht van activiteiten en resultaten over het jaar 2009.
- 'De Waardvogel', verenigingsblad van de Natuur- en Vogelwerkgroep 'de Krimpenerwaard' (750 leden): september 2010. Een verslag over onze activiteiten in de Krimpenerwaard in 2009.
- 'Sterna', september 2010, een gezamenlijk verenigingsblad van de Vereniging voor behoud en bescherming Goeree Overflakkee en Natuur- en Vogelwacht Schouwen-Duiveland. Een verslag van activiteiten over 2009 op vinkenbaan Westenschouwen.
- Het Reformatorisch Dagblad heeft in oktober 2010 een dubbele pagina gepubliceerd over de vogelvangst en vogelonderzoek op de vinkenbaan te Westenschouwen. Met schitterende foto's werd het interview vorm gegeven.
- Website: in 2010 hebben vele bezoekers onze website bezocht.
- Website www.trektellen.nl: hier worden gedurende het vangseizoen de resultaten weergegeven van de activiteiten op de vinkenbaan Westenschouwen.
- Ringersnet: regelmatig worden resultaten weergegeven van de activiteiten van de vinkenbaan en de resultaten van het CES-project.

Bijlage 5: Top 20 aller tijden

Een lijst met de 20 meest gevangen vogelsoorten vanaf 1959 ziet er als volgt uit:

1. vink	20.170 (nog steeds aan de top)
2. graspieper	16.581 (blijft nog wel even op de 2 ^e plaats staan)
3. spreeuw	11.622 (nog een jaartje of twee - drie en zakt dan naar de 4 ^e plaats?)
4. fitis	11.030 (voorzichtig wordt de 3 ^e plaats benaderd)
5. boerenzwaluw	9.021 (laatste jaar als 5 ^e ?)
6. roodborst	8.955 (volgend jaar met de boerenzwaluw van plaats ruilen?)
7. goudhaan	8.402 (kan zomaar doorschieten naar 5 ^e plaats)
8. zwartkop	7.111 (een groot gat tussen de nrs 7 en 8)
9. pimpelmees	7.024 (een nog groter gat tussen nrs 9 en 10)
10. keep	5.588 (zou zo maar uit de top-tien kunnen wegvallen)
11. merel	5.353 (heeft in top-tien gestaan)
12. koolmees	5.206 (is heggenmus gepasseerd, wie is er nu aan de beurt?)
13. heggenmus	5.107 (is gepasseerd door de koolmees)
14. tjiftjaf	4.955 (komt rap omhoog. De heggenmus kan wel eens worden ingehaald)
15. koperwiek	4.004 (nek aan nekrace met de sijs om de 15 ^e plaats)
16. sijs	3.988 (volgend seizoen veel sijzen? Dan schuift de sijs misschien wel op)
17. ringmus	3.976 (is 2 plaatsen gezakt)
18. kneu	3.593 (leeft weer een beetje op, maar voelt hete adem)
19. visdief	3.513 (allemaal pullen!)
20. groenling	3.491 (voorlopig niet bedreigd door de kleine karekiet =21e)

Bijlage 6: foto's

Figuur 11: de platbuik weet zich dank zij de vijver ook op de vinkenbaan voor te planten

Figuur 12: een familie zandhagedis op de vinkenbaan van Westenschouwen.

Figuur 13: een 1kj gekraagde roodstaart tijdens het CES in de Stolwijkse Boezem.

Figuur 14: Morrison Pot, actief in Stolwijkse Boezem met grote bonte specht

Figuur 15: een 1kj man zwartkop met halve snavel.

Figuur 16: grote pieper